

MUNUAISTEN KASVUHÄIRIÖ(DYSPLASIA) JA VAJAATOIMINTA (HYPOPLASIA, NEPHROPATHY)

Munuaisten kasvuhäiriöt ja vajaatoiminta ovat koirilla yleisiä, ja niitä on raportoitu useissa eri roduissa. Kääpiösnautserin lisäksi sairauksille alttiita rotuja ovat mm. alaskanmalamuutti, bedlingtoninterrieri, chow chow, cockerspanieli, dobermanni, keeshond, lhasa apso, norjanharmaahirvikoina, samojedi, shih tzu, vehnäterrieri ja keskikokoinen villakoira.

Munuaisten kasvuhäiriö voi olla toisin- tai molemminpuolinen. Molemmanpuoleista kasvuhäiriötä sairastavat koirat kuolevat yleensä pentuiässä. Jos vain toinen munuainen on sairas, terve munuainen kehittyä vastaavasti suuremmaksi pystyäkseen hoitamaan sairaan myös sairaan munuaisen tehtävät. Sairas munuainen on yleensä pieni, kiinteä ja kalpea, ja siinä on erilaisia kudosuutoksia, kuten tulehduksen aiheuttamaa ylimääräistä sidekudosta.

Jos koira sairastuu ensimmäisten elinkuukausiensa aikana, se saattaa jäädä kääpiökasvuiseksi.

Munuaisten toimimattomuus johtaa virtsamyrkytykseen, jonka merkkejä yleensä ovat ylenpalttinen juominen ja virtsaaminen. Veri- ja virtsatutkimusten tulokset ovat samankaltaisia kuin muissakin kroonisissa etenevissä munuaissairauksissa. Virtsamyrkytys havaitaan yleensä 6-24 kuukauden iässä. Diagnoosin apuna käytetään koira ikää oireiden alkamisajankohtana sekä koiran rotua. Diagnoosi vahvistetaan ottamalla munuaisesta koepala. Parantavaa hoitoa ei ole. Sairauden aiheuttamaa kroonista munuaisten vajaatoimintaa pyritään pitämään kurissa korkealaatuisella, vähäproteiinisella ruokavaliolla ja lääkityksellä. Raikasta vettä tulee olla vapaasti tarjolla. Lopulta munuaiset lakkaavat toimimasta ja koira täytyy lopettaa.

DOGenes-laboratoriossa on kehitetty geenitesti munuaisdysplasiaan, mutta vuonna 2012 tehdyn riippumattoman uudelleenarvioinnin mukaan testi ei välttämättä ole luotettava. Tutkittu mutatoitunut sairausgeeni COX-2 ei välttämättä ole ainoa perinnöllistä sairautta aiheuttava geeni. Testiä tarjoavat kuitenkin edelleen useat kaupalliset laboratoriot. Testin teettäjän tulee suhtautua terveeksi raportoituihin tuloksiin varauksella.

Munuaisen puuttuminen

Joko toinen tai molemmat munuaiset saattavat puuttua koiralta kokonaan. Tällöin puuttuu myös saman puolen virtsaputki ja mahdollisesti myös lisääntymiselimet. Molemminpuolinen munuaisten puuttuminen johtaa kuolemaan heti syntymän jälkeen. Toispuoleinen munuaisen puuttuminen huomataan yleensä sattumalta muussa yhteydessä, jos terve munuainen toimii normaalisti. Taipumus munuaisen / munuaisten puuttumiseen vaikuttaa olevan perinnöllinen beagleilla, shetlanninlammaskoirilla ja dobermanneilla.

Munuaiskystat (Polycystic kidneys)

Munuaiskudokseen voi kehittyä kystia eli rakkuloita. Tällaiset munuaiset ovat yleensä voimakkaasti suurentuneet. Vika voi liittyä maksan sappitiehyiden kystiin. Rakkulaiset munuaiset eivät välttämättä oireile lainkaan, mutta voivat aiheuttaa etenevän munuaisten vajaatoiminnan. Sairaus on perinnöllinen beagleilla, bullterriereillä, cairnterriereillä ja valkoisilla länsiylämaanterriereillä. Diagnoosi perustuu tunnusteluun sekä röntgen- ja ultraäänitutkimukseen tai vatsan avaamiseen leikkauksella. Samaan aikaan voi esiintyä märkäistä munuaistulehdusta (pyelonefriitti), joka osaltaan estää munuaista toimimasta normaalisti.

Munuaiskysta voi esiintyä myös yksittäin. Tällöin muu osa munuaiskudoksesta on normaalia. Näiden yksittäisten kystien syntymekanismi ei ole selvillä, mutta niitä löytyy satunnaisesti kaikilta kotieläinlajeilta.

Inka Vaskimo,

Merck Veterinary Manuals -artikkelin pohjalta.

Alkuperäinen artikkeli:

http://www.merckmanuals.com/vet/urinary_system/congenital_and_inherited_anomalies_of_the_urinary_system/renal_anomalies.html

Last full review/revision July 2013 by Scott D. Fitzgerald, DVM, PhD, DACVP, DACPV

Hakusanoja:

Renal/kidney dysplasia...

Renal/kidney hypoplasia...

...in miniature schnauzer